

OFFERYNNAU STATUDOL DRAFFT

2020 Rhif

Y GYFRAITH GYFANSODDIADOL

CYNRYCHIOLAETH Y BOBL, CYMRU

Gorchymyn Senedd Cymru (Anghymhwyso) 2020

Gwnaed

11eg Tachwedd 2020

Yn dod i rym

12fed Tachwedd 2020

Yn y Llys ym Mhalas Buckingham, ar yr 11eg dydd o Dachwedd 2020

Yn bresennol,

Ei Hardderchocaf Fawrhydi'r Frenhines yn y Cyfrin Gyngor

Yn unol ag adran 16(6) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006(1) gosodwyd drafft o'r Gorchymyn hwn gerbron Senedd Cymru ac fe'i cymeradwywyd ganddi drwy benderfyniad.

Gan hynny, mae'n bleser gan Ei Mawrhydi, yn unol ag adrannau 16(1) a (5) a 157(2) o'r Ddeddf honno, yn ôl cyngor a chyda chyngor Ei Chyfrin Gyngor, orchymyn fel a ganlyn:

Enwi a chychwyn

1.—(1) Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Senedd Cymru (Anghymhwyso) 2020.

(2) Daw i rym ar 12fed Tachwedd 2020 ond nid yw erthyglau 2 a 3 ond yn cael effaith at ddibenion etholiad i Senedd Cymru pan gynhelir y bleidlais ar neu ar ôl 5ed Ebrill 2021.

Dynodi swyddi sy'n anghymhwyso

2. Mae'r swyddi a ddisgrifir yn yr Atodlen wedi eu dynodi'n swyddi sy'n anghymhwyso deiliaid y swyddi hynny rhag bod yn Aelodau o'r Senedd.

Dirymu

3. Mae Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Anghymhwyso) 2015(2) wedi ei ddirymu.

(1) 2006 p. 32. Gwnaed diwygiadau perthnasol i adran 16 gan Ddeddf Senedd ac Etholiadau (Cymru) 2020 (dccc 1).

(2) O.S. 2015/1536.

Enw
Clerc y Cyfrin Gyngor

YR ATODLEN

Erthygl 2

Swyddi sy'n anghymhwysu'r deiliaid rhag bod yn Aelodau o'r Senedd

<i>Swyddi a chyrrff y mae swyddi sy'n anghymhwysu mewn cysylltiad â hwy</i>	<i>Y swyddi sy'n anghymhwysu</i>
Amgueddfa Genedlaethol Cymru	Yr Ymddiriedolwyr a benodwyd gan Weinidogion Cymru
Yr Archwilydd Achosion Annibynnol dros yr Adran Gwaith a Phensiynau	Yr Archwilydd Achosion Annibynnol
Yr Asiantaeth Safonau Bwyd	Yr holl aelodau
Awdurdod Cyllid Cymru	Y Cadeirydd ac aelodau anweithredol eraill
Yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd	Yr holl aelodau
Awdurdod Ffrwythlondeb ac Embryoleg Dynol	Yr holl aelodau
Yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch	Yr holl aelodau
Awdurdod Heddlu Trafnidiaeth Prydain	Yr holl aelodau
Awdurdod Iechyd Arbennig sy'n cyflawni swyddogaethau yn rhannol neu'n gyfan gwbl mewn cysylltiad â Chymru	Y Cadeirydd a'r holl aelodau, ac eithrio aelod sydd hefyd yn gyflogai i'r Awdurdod
Awdurdod y Marchnadoedd Nwy a Thrydan	Yr holl aelodau
Yr Awdurdod Meinweoedd Dynol	Yr holl aelodau
Yr Awdurdod Monitro Annibynnol ar gyfer Cytundebau Hawliau Dinasyddion	Yr holl aelodau
Awdurdod Parc Cenedlaethol ar gyfer Parc Cenedlaethol yng Nghymru	Yr holl aelodau
Yr Awdurdod Rheoleiddio Gwasanaethau Dŵr	Yr holl aelodau
Yr Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol	Yr holl aelodau
Awdurdod Twristiaeth Prydain	Yr aelod a benodwyd gan Weinidogion Cymru
Yr Awdurdod Ymddygiad Ariannol	Yr holl aelodau
Bwrdd Canolwyr Meddygol	Yr holl aelodau a benodwyd gan Weinidogion Cymru ⁽¹⁾
Bwrdd Cynghorau Iechyd Cymuned Cymru	Y Cadeirydd a'r aelodau a benodwyd gan Weinidogion Cymru o dan reoliad 34(1)(dd) o Reoliadau Cynghorau Iechyd Cymuned (Cyfansoddiad, Aelodaeth a Gweithdrefnau) (Cymru) 2010 ⁽²⁾
Y Bwrdd Cynghori ar y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	Y Cadeirydd a'r Dirprwy Gadeirydd
Bwrdd Cynghori Cynllun Pensiwn Diffoddwyr Tân Cymru	Yr holl aelodau
Bwrdd Cynghorol Cymru ar Ddatblygu Diwydiannol	Yr holl aelodau
Bwrdd y Gorfforaeth Ddarlledu Brydeinig	Yr holl aelodau
Bwrdd Iechyd Lleol ar gyfer ardal yng Nghymru	Yr holl aelodau, ac eithrio aelod sydd hefyd yn gyflogai i'r Bwrdd
Y Bwrdd Ystadegau a sefydlwyd gan Ddeddf y Gwasanaeth Ystadegau a Chofrestru 2007 ⁽³⁾	Yr holl aelodau

Comisiwn Brenhinol Henebion Cymru Y Comisiynydd Gwybodaeth Comisiwn y Gyfraith	Y Comisiynwyr Y Comisiynwyr ac aelodau anweithredol y Bwrdd Y Comisiynwyr a'r Ysgrifennydd Y Comisiynwyr Y Panel Cyngori
Y Comisiwn Ffiniau i Gymru Y Comisiwn Penodiadau Barnwrol Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Comisiynydd Heddlu a Throseddu fel y'i sefydlwyd gan adran 1 o Ddeddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011(4), ac unrhyw Ddirprwy a benodir gan y Comisiynydd o dan adran 18 o'r Ddeddf honno Corff Adnoddau Naturiol Cymru a adwaenir fel Cyfoeth Naturiol Cymru Corff Llais y Dinesydd Corfforaeth Deledu Channel Four Corfforaeth yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol dros Gynilion Cyflogaeth Y Cyd-bwyllgor Cadwraeth Natur Cyngorau Iechyd Cymuned	Y Prif Weithredwr, Y Cadeirydd a'r aelodau Aelodau anweithredol Yr holl aelodau Yr holl aelodau Yr holl aelodau Yr holl aelodau a benodwyd o dan reoliadau 3(1), 6, 7 ac 8, ac aelodau a gyfetholwyd gan Weinidogion Cymru o dan reoliad 3(3A), o Reoliadau Cyngorau Iechyd Cymuned (Cyfansoddiad, Aelodaeth a Gweithdrefnau) (Cymru) 2010(5) Yr holl aelodau Yr holl aelodau, ac eithrio aelod sydd hefyd yn gyflogai i'r Cyngor Yr holl aelodau
Cyngor Celfyddydau Cymru Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru	Yr holl aelodau Yr holl aelodau, ac eithrio aelod sydd hefyd yn gyflogai i'r Cyngor Yr holl aelodau
Cyngor Chwaraeon Cymru a adwaenir fel Chwaraeon Cymru Y Cyngor Defnyddwyr Dŵr	Holl aelodau'r Cyngor a phob pwyllgor rhanbarthol o'r Cyngor a sefydlwyd o dan adran 27A o Ddeddf y Diwydiant Dŵr 1991(6) Yr holl aelodau Yr holl aelodau Y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr Yr holl aelodau Yr holl Gyfarwyddwyr
Cyngor y Gweithlu Addysg Cyngor Partneriaeth y Gymraeg Y Cyngor Prydeinig Cymwysterau Cymru Development Bank of Wales Public Limited Company neu unrhyw is-gwmni o dan berchnogaeth Iwyr Development Bank of Wales Public Limited Company Dyfarwr Annibynnol Awdurdodau Lleol Cymru Gofal Cymdeithasol Cymru Y Gronfa Diogelu Pensiynau	Yr holl aelodau Yr holl aelodau, a'r Ombwdsmon ar gyfer Bwrdd y Gronfa Diogelu Pensiynau a benodwyd o dan adran 209 o Ddeddf Pensiynau 2004(7) ac unrhyw ddirprwy i'r Ombwdsmon hwnnw a benodwyd o dan adran 210 o'r Ddeddf honno Yr holl aelodau a benodwyd o dan baragraff 1 o Atodlen 4A i Ddeddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993(8) neu holl aelodau pwyllgor a sefydlwyd o dan baragraff 7(1)(b) o'r Atodlen honno Y Cyfarwyddwyr
Y Gronfa Loteri Fawr	Yr holl aelodau a benodwyd o dan baragraff 1 o Atodlen 4A i Ddeddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993(8) neu holl aelodau pwyllgor a sefydlwyd o dan baragraff 7(1)(b) o'r Atodlen honno Y Cyfarwyddwyr
Y Gwasanaeth Cyngori ar Bensiynau	Y Cyfarwyddwyr

Y Gwasanaeth Cyngori, Cymodi a
Chyflafareddu

Y Gwasanaeth Tân ac Achub

Y Gweinyddwr Annibynnol Cwynion Dŵr
Daear a benodwyd o dan adran 21 o Ddeddf
Morglawdd Bae Caerdydd 1993⁽¹⁰⁾ a pharagraff
27 o Atodlen 7 iddi

Hybu Cig Cymru

Llyfrgell Genedlaethol Cymru

Yr Ombwdsmon Penodiadau ac Ymddygiad
Barnwrol

Yr Ombwdsmon Pensiynau a benodwyd o dan
adran 145 o Ddeddf Cynlluniau Pensiwn
1993⁽¹¹⁾ ac unrhyw ddirprwy i'r Ombwdsmon
hwnnw a benodwyd o dan adran 145A o'r
Ddeddf honno

Panel Dyfarnu Cymru

Person sy'n dal swydd o dan gyfyngiadau
gwleidyddol o fewn ystyr Rhan 1 o Ddeddf
Llywodraeth Leol a Thai 1989⁽¹²⁾, a hynny
mewn:

(a) awdurdod lleol yng Nghymru, o fewn ystyr
y Rhan honno,

(b) Awdurdod Parc Cenedlaethol ar gyfer Parc
Cenedlaethol yng Nghymru

Y Pwyllgor Cyngori ar Bathogenau Peryglus
Y pwyllgor cyngori i Gymru a sefydlwyd o
dan adran 5(1) o Ddeddf Safonau Bwyd
1999⁽¹³⁾

Y Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys
Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol
Cymru

Pwyllgorau asesu rhenti ar gyfer ardal neu
ardaloedd y mae pob rhan ohoni neu ohonynt
yng Nghymru

Y Rheoleiddiwr Pensiynau

Y Sefydliad Rheoli Morol

Sianel Pedwar Cymru

Student Loans Company Limited

Y Swyddfa Annibynnol ar gyfer Ymddygiad yr
Heddlu

Swyddfa Archwilio Cymru

Y Swyddfa Gyfathrebiadau

Swyddog Ardystio ac unrhyw swyddog
ardystio cynorthwyol a chanddo
swyddogaethau o dan Ddeddf yr Undebau
Llafur a Chysylltiadau Llafur (Cydgrynhoi)
1992⁽¹⁶⁾

Holl aelodau'r Cyngor

Arolygydd neu Arolygydd Cynorthwyol a
benodwyd o dan adran 28 o Ddeddf y
Gwasanaethau Tân ac Achub 2004⁽⁹⁾

Yr holl aelodau

Yr Ymddiriedolwyr a benodwyd gan
Weinidogion Cymru

Yr holl aelodau

Yr holl aelodau

Yr holl aelodau

Y Cadeirydd

Y Cadeirydd

Holl aelodau panel a sefydlwyd o dan Atodlen
10 i Ddeddf Rhenti 1977⁽¹⁴⁾

Yr holl aelodau, ac aelodau'r pwyllgorau a
sefydlwyd gan y Rheoleiddiwr Pensiynau o dan
adran 9 o Ddeddf Pensiynau 2004⁽¹⁵⁾

Yr holl aelodau

Yr holl aelodau

Y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr

Yr holl aelodau

Yr holl staff a'r archwilwyr sy'n darparu
gwasanaethau archwilio i Swyddfa Archwilio
Cymru neu Archwilydd Cyffredinol Cymru

Yr holl aelodau

Swyddog Ardystio ac unrhyw swyddog
ardystio cynorthwyol

Trafnidiaeth Cymru	Y Cyfarwyddwyr
Tribiwnlys a gyfansoddwyd o dan adran 27 o Ddeddf Addysg 2005 ⁽¹⁷⁾ ac Atodlen 3 iddi	Yr holl aelodau
Tribiwnlys Adolygu Iechyd Meddwl Cymru	Yr holl aelodau
Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru	Yr holl aelodau
Tribiwnlys y Gymraeg	Yr holl aelodau
Y Tribiwnlys Haen Gyntaf	Yr holl aelodau
Tribiwnlys Prisio Cymru	Yr holl aelodau
Tribiwnlys Tir Amaethyddol Cymru	Yr holl aelodau
Tribiwnlys y cyfeirir ato ym mharagraff 10 o Atodlen 26 i Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 ⁽¹⁸⁾	Yr holl aelodau
Tribiwnlysoedd Cyflogaeth a'r Tribiwnlys Apelau Cyflogaeth	Yr holl aelodau
Yr Uwch Dribiwnlys	Yr holl aelodau, ac eithrio Barnwyr yr Uwch Dribiwnlys ⁽¹⁹⁾
Ymddiriedolaeth y Gwasanaeth Iechyd Gwladol y mae pob un o'i hysbytai, neu ei chyfleusterau eraill, neu rai ohonynt, yng Nghymru	Y Cadeirydd a'r Cyfarwyddwr Anweithredol

⁽¹⁾ *Gweler* paragraff 3 o Atodiad 2 i'r Cynllun yn Atodlen 1 i Orchymyn Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) 2007 (O.S. 2007/1072 (Cy. 110)) a pharagraff 3 o Atodlen 5 i'r Cynllun yn Atodlen 1 i Orchymyn Cynllun Digolledu'r Diffoddwyr Tân (Cymru) 2007 (O.S. 2007/1073 (Cy. 111)).

⁽²⁾ O.S. 2010/288 (Cy. 37). Mewnosodwyd rheoliad 34(1)(dd) gan reoliad 23(7) o Reoliadau Cyngorau Iechyd Cymuned (Cyfansoddiad, Aelodaeth a Gweithdrefnau) (Cymru) (Diwygio) 2015 (O.S. 2015/509 (Cy. 43)).

⁽³⁾ 2007 p. 18.

⁽⁴⁾ 2011 p. 13. Gwnaed diwygiadau i adran 1 o'r Ddeddf hon nad ydynt yn berthnasol i'r Gorchymyn hwn.

⁽⁵⁾ O.S. 2010/288 (Cy. 37). Mewnosodwyd rheoliad 3(3A) gan reoliad 4(4), a diwygiwyd rheoliad 6 gan reoliad 6(2) a (3), o Reoliadau Cyngorau Iechyd Cymuned (Cyfansoddiad, Aelodaeth a Gweithdrefnau) (Cymru) (Diwygio) 2015 (O.S. 2015/509 (Cy. 43)).

⁽⁶⁾ 1991 p. 56. Mewnosodwyd adran 27A gan adran 35(1) o Ddeddf Dŵr 2003 (p. 37).

⁽⁷⁾ 2004 p. 35. Gwnaed diwygiadau i adran 209 o'r Ddeddf hon nad ydynt yn berthnasol i'r Gorchymyn hwn.

⁽⁸⁾ 1993 p. 39.

⁽⁹⁾ 2004 p. 21. Gwnaed diwygiadau perthnasol i adran 28 o'r Ddeddf hon gan adran 11 o Ddeddf Plismona a Throsedd 2017 (p. 3).

⁽¹⁰⁾ 1993 p. 42. Gwnaed diwygiadau i baragraff 27 o Atodlen 7 i'r Ddeddf hon nad ydynt yn berthnasol i'r Gorchymyn hwn.

⁽¹¹⁾ 1993 p. 48. Gwnaed diwygiadau i adran 145 o'r Ddeddf hon nad ydynt yn berthnasol i'r Gorchymyn hwn.

⁽¹²⁾ 1989 p. 42.

⁽¹³⁾ 1999 p. 28.

⁽¹⁴⁾ 1977 p. 42. Gwnaed diwygiadau i Atodlen 10 i'r Ddeddf hon nad ydynt yn berthnasol i'r Gorchymyn hwn.

⁽¹⁵⁾ 2004 p. 35. Mae'r Rheoleiddiwr Pensiynau wedi ei sefydlu gan adran 1 o'r Ddeddf hon.

⁽¹⁶⁾ 1992 p. 52.

⁽¹⁷⁾ 2005 p. 18. Gwnaed diwygiadau i Atodlen 3 i'r Ddeddf hon nad ydynt yn berthnasol i'r Gorchymyn hwn.

⁽¹⁸⁾ 1998 p. 31. Gwnaed diwygiadau i baragraff 10(2) o Atodlen 26 i'r Ddeddf hon gan adran 53 o Ddeddf Addysg 2005 a pharagraffau 8 ac 16(1) a (2) o Ran 2 o Atodlen 7 iddi.

⁽¹⁹⁾ Mae barnwyr yr Uwch Dribiwnlys wedi eu hanghymhwyso rhag bod yn Aelodau o'r Senedd, a rhag bod yn ymgeiswyr i fod yn Aelodau o'r Senedd, yn rhinwedd adran 16(A1)(b) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 a'r Tabl yn Rhan 2 o Atodlen 1A iddi.

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn dynodi, at ddibenion etholiad i Senedd Cymru pan gynhelir y bleidlais ar neu ar ôl 5 Ebrill 2021, swyddi y mae eu deiliaid wedi eu hanghymhwyso rhag bod yn Aelodau o'r Senedd (ond nid rhag bod yn ymgeisydd i fod yn Aelod o'r Senedd). Mae'r swyddi wedi eu disgrifio yn yr Atodlen i'r Gorchymyn hwn.

Mae swyddi eraill sy'n anghymhwyso a chategoriâu o berson sydd wedi eu hanghymhwyso rhag bod yn Aelodau o'r Senedd (ac mewn rhai achosion rhag bod yn ymgeisydd i fod yn Aelod o'r Senedd) wedi eu rhagnodi gan adran 16 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32) ac Atodlen 1A iddi. Dylai'r Gorchymyn hwn gael ei ddarllen gyda'r darpariaethau hynny.

Mae'r Gorchymyn hwn yn dirymu Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Anghymhwyso) 2015 (O.S. 2015/1536), er bod y Gorchymyn hwnnw yn parhau i gael effaith ar gyfer etholiad i Senedd Cymru pan gynhelir y bleidlais cyn 5 Ebrill 2021.